

Existence a „bytí“ (jsoucnost)

David J. Chalmers začíná svůj článek „Ontological Anti-Realism“ těmito třemi větami: „The basic question of ontology is „What exists?“. The basic question of metaontology is: are there objective answers to the basic question of ontology? Here ontological realists say yes, and ontological anti-realists say no.“ Už hned na začátku se musíme tázat: 1) co se míní tím, že něco „existuje“? 2) Co se míní tím, že nějakou odpověď (tedy výrok nebo soubor výroků či výpovědí) kvalifikujeme jako „objektivní“? A konečně: 3) Jak je tu chápán „realismus“? (A tedy jak je chápán „anti-realismus“?) Jako jakýsi přídavek můžeme ještě formulovat poslední otázku: 4) Jaký je významový vztah (rozdíl nebo shoda) mezi slovy „existuje“ a „jest“? Právě touto poslední otázkou míříme na nevyjasněný obsah termínu „ontologie“, neboť řecké *on* se odvozuje od *einai*, *eimi* a nikoli od *eksto*, event. entasis, transponovaných později do latiny v podobě *existo*, *existentia*. (Zatím zcela stranou nechávám onu žel rozšířenou podivnost, spočívající v mylném domnění, že řecké *meta-* poukazuje k něčemu vyššímu, k vyšší rovině, zatímco ve skutečnosti znamenalo něco jako vedle nebo za. Podivnost ta je prastarého data, neboť kdysi souvisela s dodatečnou, vlastně až ve středověku rozšířenou filosofickou interpretací původně knihovnického termínu, takže ‚metafyzické‘ bylo v latině chybně překládáno jako ‚supranaturale‘, tedy česky ‚nadpřirozené‘.)

(Písek, 110814-2.)